

สรุปสาระสำคัญ

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาค

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 บัญญัติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ในการนี้ สศช. จึงได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนภาคที่ยึดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจากทุกจังหวัดทั้ง 4 ภูมิภาคขึ้น เพื่อสนับสนุนจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและหลักการ

1.1 ยึดแนวคิดการพัฒนา ตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ควบคู่กับแนวคิด “การพัฒนาแบบองค์รวม” ที่ยึด “คน” และ “ผลประโยชน์ของประชาชน” เป็นตัวตั้ง เป็นการบูรณาการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลัก “ภูมิสังคม” ในแต่ละภูมิภาคและท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เป็นไปตามแนวยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” รวมทั้งยึดหลัก “การมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนา” และหลัก “ธรรมาภิบาล” ให้มีความยุติธรรม โปร่งใส และมีการกระจายอำนาจให้เกิดความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ทรัพยากร เพื่อให้สังคม “สมานฉันท์และอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”

1.2 หลักการ มุ่งสร้างความเชื่อมโยงของทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551-2554 รวมทั้งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแผนพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ เพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้สอดคล้องกับศักยภาพและภูมิสังคมของพื้นที่ โดย

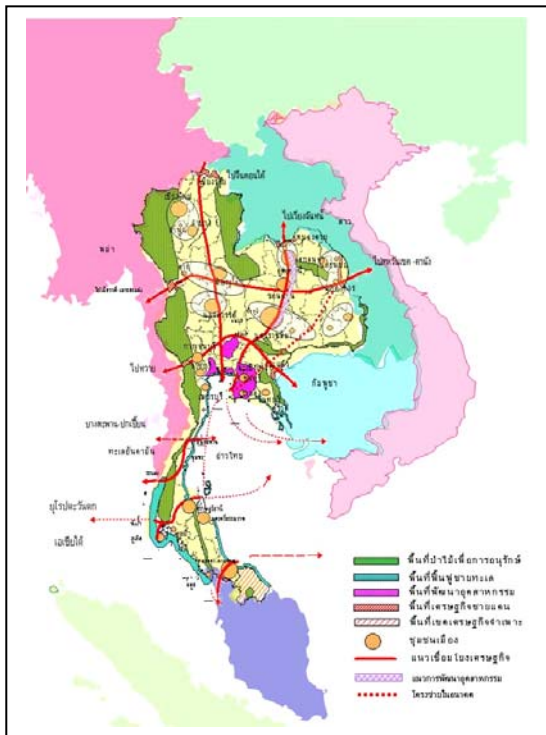
(1) กำหนดรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศและภาค ตลอดจนระบบชุมชนและโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศให้เหมาะสม เอื้อต่อการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และส่งทอดความเจริญไปสู่ภูมิภาคเพื่อสร้างความสมดุลของการพัฒนา

(2) กำหนดบทบาทและยุทธศาสตร์การพัฒนภาคให้สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เกิดการลงทุนเพื่อสร้างงานและสร้างรายได้แก่ประชาชน ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพคนและยกระดับคุณภาพชีวิต การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รวมทั้งการรักษาความมั่นคงของประเทศและการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยต้องใช้ศักยภาพความได้เปรียบของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ และศักยภาพของภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก จึงวางทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของประเทศให้สอดคล้องกับโอกาสและศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละภูมิภาค โดยเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างประเทศของกลุ่มเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) รวมทั้งเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดจีน-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ให้เป็นโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนและชุมชนศูนย์กลางในภูมิภาคที่สำคัญของประเทศ ขณะเดียวกันประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและเปลี่ยนจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง เช่นเดียวกับสังคมโลก จึงจำเป็นต้องเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้เหมาะสม นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงมาก เนื่องจากมุ่งใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรเพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศซึ่งต้องเตรียมการรองรับการพัฒนาให้สมดุล จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ ดังนี้

2.1 พัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศให้เชื่อมโยงกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเกษตรและการแปรรูปการเกษตร และการท่องเที่ยวของภูมิภาค โดยเฉพาะ

(1) พัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงทางเศรษฐกิจตามแนวตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor) โดยภาคกลางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่เขตเศรษฐกิจแม่สอด-สุโขทัย-พิษณุโลก-ขอนแก่น-มุกดาหาร ที่แม่สอดจะเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงไปยังพม่าด้านตะวันตก ส่วนมุกดาหารจะเป็นศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าที่สำคัญในการขนส่งสินค้าเพื่อการส่งออกเชื่อมโยงสหวันนะเขตสปป. ลาว และท่าเรือด่านง เวียดนามทางด้านตะวันออก และพื้นที่เขตเศรษฐกิจรัฐประเทศ-สระแก้ว-ปราจีนบุรี-กาญจนบุรี ในภาคกลางที่สามารถเชื่อมโยงไปยังพนมเปญ กัมพูชา และวังเตา เวียดนาม สำหรับภาคใต้ พัฒนาสะพานเศรษฐกิจเชื่อมโยงฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทยเพื่อรองรับ

การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพ เช่น อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและการขนส่งผลิตภัณฑ์เกษตรและพลังงานทางทะเลในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ รวมทั้งการพัฒนาเชื่อมโยงกับพื้นที่ 5 จังหวัด

ชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงในพื้นที่ดังกล่าว โดยแนวสะพานเศรษฐกิจตอนบน ได้แก่ ระนอง-ชุมพร-บางสะพาน แนวสะพานเศรษฐกิจด้านพลังงานตอนกลาง ได้แก่ พังงา-กระบี่-สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช และแนวสะพานเศรษฐกิจตอนล่าง ได้แก่ สตูล-สงขลา

(2) **พัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงทางเศรษฐกิจตามแนวเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor)** โดยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง พัฒนาการท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรมและการค้าชายแดน เชื่อมโยง สปป. ลาว และจีนตอนใต้ ได้แก่ แนวเขตเศรษฐกิจเชียงของ-เชียงราย-พิษณุโลก-นครสวรรค์-จังหวัดปริมณฑล และแนวเขตเศรษฐกิจหนองคาย-อุดรธานี-ขอนแก่น-นครราชสีมา-จังหวัดปริมณฑล รวมทั้งพัฒนาฐานอุตสาหกรรมหลักของประเทศให้กระจายสู่พื้นที่ตอนในและเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้านจากแหลมฉบัง-ชลบุรี-ฉะเชิงเทรา-สระแก้ว-บุรีรัมย์-มุกดาหาร เชื่อมโยงไปสู่สะพานเขต สปป.ลาว และท่าเรือตานัง เวียดนาม

2.2 พัฒนาระบบพื้นฐานของชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงระหว่างประเทศ โดยเน้นพื้นที่ชุมชนตามแนวเขตเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตะวันตก โดยเฉพาะ

(1) ชุมชนในพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนซึ่งจะมีบทบาทหลักทางด้านการค้า การบริการและการท่องเที่ยวเป็นหลัก เช่น แม่สอดจังหวัดตาก มุกดาหาร กาญจนบุรี อร์มูประเทศ ระนอง สะเดาสงขลา เชียงของ เชียงราย และหนองคาย

(2) ชุมชนที่มีศักยภาพเป็นแหล่งการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

(3) ชุมชนที่อยู่บริเวณจุดตัดระหว่างแนวเขตเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก กับแนวเหนือ-ใต้ ที่มีศักยภาพเหมาะสมเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ของภาค เนื่องจากมีบทบาทหลักทางด้านการค้า การบริการ อุตสาหกรรม และศูนย์กลางการศึกษา ได้แก่ พิษณุโลก และขอนแก่น

(4) ชุมชนที่ติดต่อกับชุมชนตามแนวเขตเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก และแนวเหนือ-ใต้ ที่มีบทบาทหลักทางการเกษตร การค้า การบริการ โดยพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงเพื่อกระจายการพัฒนาไปยังชุมชนเหล่านี้ เช่น เชียงราย ลำปาง พะเยา ตาก สุโขทัย แม่ฮ่องสอน ในภาคเหนือ อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ หนองบัวลำภู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ในภาคกลาง เป็นต้น

2.3 พัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงข่ายคมนาคมขนส่งเพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงพื้นที่ โดยเน้นการพัฒนาเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพและต้นทุนต่ำ โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ในแนวเขตเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก และเหนือ-ใต้ ประกอบด้วย

(1) พัฒนาระบบราง เช่น โครงการทางคู่ทางรถไฟสายชายฝั่งทะเลตะวันออกเชื่อมภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากแหลมฉบัง-นครราชสีมา ต่อเชื่อมเส้นทางเชียงราย-เด่นชัย เข้าสู่ตอนเหนือของกรุงเทพมหานครโดยตรง และทางรถไฟเชื่อมโยงท่าเรือสำคัญๆ เช่น ท่าเรือปากบารา จังหวัดสตูล และท่าเรือระนอง

(2) เพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งทางน้ำ โดยเฉพาะการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพขีดความสามารถท่าเรือแหลมฉบัง การพัฒนาท่าเรือน้ำลึกที่สตูลเชื่อมโยงสู่ นานาชาติ และท่าเรือเชียงแสนแห่งที่ 2 ที่เชียงรายรองรับการขนส่งที่เชื่อมโยงกับจีน

(3) เพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมบริเวณจุดตัดในแนวตะวันออก- ตะวันตก และแนวเหนือ-ใต้ โดยเน้นการพัฒนาศูนย์กลางขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Regional Multimodal Center) และศูนย์โลจิสติกส์ (Logistic Center) บริเวณจุดตัดที่สำคัญ คือ พิษณุโลก และขอนแก่น

2.4 สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของ ระบบนิเวศให้ยั่งยืน โดยเฉพาะแนวเขตเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก และแนวเหนือ-ใต้ โดย

(1) พัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการเกษตร การอุปโภคบริโภคของชุมชน รวมถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการพัฒนาระบบเครือข่ายน้ำ (Water Grid) ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่ และจัดหาพื้นที่แหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อชุมชน

(2) พัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองและแหล่งอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันมลพิษและยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นชุมชนเมืองศูนย์กลางความเจริญและเมืองชายแดน

(3) จัดให้มีการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และชุมชน และใช้มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อลด ปัญหาการรุกรานพื้นที่อนุรักษ์และสงวนไว้เพื่อระบบนิเวศน์

(4) รมรงค์ให้มีการดำเนินมาตรการและกิจกรรมที่เป็นการลดปัญหาโลกร้อน

2.5 โครงการที่สำคัญ (Flagship Projects)

เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นจึงควรมี โครงการพัฒนาที่สำคัญได้แก่

(1) โครงการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งตามแนวเส้นทางเชื่อมโยง ระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้มีความเชื่อมโยงตามเส้นทางพัฒนาใน แนวตะวันออก-ตะวันตก(EWEC) และแนวเหนือ - ใต้(NSEC) สามารถเดินทางติดต่อได้ตลอดเส้นทาง และรองรับการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย 1) ดำเนินการทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ เส้นทางหลวงต่าง ๆตามที่ได้มีการวางแผนพัฒนาไว้ทั้งในแนวเส้นทางตะวันออก-ตะวันตก และ เส้นทางเหนือ-ใต้ 2) ดำเนินการศึกษา สำรวจ ออกแบบ และพัฒนาโครงข่ายถนน 4 ช่องจราจรให้ ครบตลอดแนวเส้นทาง ทั้งในส่วนของการขยายเส้นทาง การปรับปรุง โดยเน้นเส้นทางจาก นครราชสีมา-สระบุรี-อ่างทอง-สุพรรณบุรี-กาญจนบุรี-ทวาย(สหภาพเมียนมาร์) และการเชื่อมต่อ เส้นทาง(Missing Links)โดยเน้นเส้นทาง มุกดาหาร-สระแก้ว-ท่าเรือแหลมฉบัง รวมถึงเส้นทางที่จะ เชื่อมโยงเข้ากับศูนย์โลจิสติกส์ ที่ขอนแก่น พิษณุโลก เชียงราย และศูนย์รองรับและกระจายสินค้าที่ มุกดาหาร เชียงราย และเขตเศรษฐกิจชายแดนแม่สอด 3) จัดลำดับความสำคัญโครงการพัฒนา เพื่อให้มีการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด และ 4) พัฒนาระบบรางขนาดมาตรฐาน 1.435 เมตรเชื่อมโยงทั้งแนวตะวันออก-ตะวันตก และแนวเหนือ-ใต้ ที่สำคัญได้แก่ เส้นทาง หนองคาย-

ขอนแก่น-นครราชสีมา-มาบะเปา-บ้านภาชี-สุพรรณบุรี-กาญจนบุรี-ชายแดนสหภาพเมียนมาร์เพื่อเชื่อมท่าเรือทวาย เส้นทาง เชียงของ-เชียงราย-เด่นชัย-บ้านภาชี เพื่อเชื่อมโยงกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เส้นทาง ชุมทางจिरะ-อุบล เพื่อเชื่อมไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเส้นทาง แก่งคอย-แหลมฉบังเพื่อเชื่อมสู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

(2) โครงการพัฒนาเมืองศูนย์กลางในภูมิภาคและชุมชนบริเวณจุดตัดระหว่างแนวตะวันออก-ตะวันตกกับแนวเหนือ-ใต้ เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางในภูมิภาคและชุมชนบริเวณจุดตัดระหว่างแนวตะวันออก-ตะวันตกกับแนวเหนือ-ใต้และบริเวณใกล้เคียงให้มีความพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะจากการพัฒนาในระดับอนุภูมิภาค โดย 1) ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเมืองศูนย์กลางในภูมิภาคและชุมชนบริเวณจุดตัดระหว่างแนวตะวันออก-ตะวันตกกับแนวเหนือ-ใต้และบริเวณใกล้เคียง 2) ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์โลจิสติกส์โดยเฉพาะที่ขอนแก่น นครราชสีมา พิษณุโลก เชียงราย 3) ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์รองรับและกระจายสินค้า โดยเฉพาะที่มุกดาหาร เชียงราย และเขตเศรษฐกิจชายแดนแม่สอด 4) จัดทำแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมการขยายตัวทางเศรษฐกิจเช่น อุตสาหกรรม แหล่งท่องเที่ยว แหล่งเกษตรกรรม รวมถึงแหล่งชุมชนใหม่ 5) จัดทำแผนพัฒนาบริการโครงสร้างพื้นฐานในเมืองศูนย์กลางในภูมิภาคและชุมชนบริเวณจุดตัดระหว่างแนวตะวันออก-ตะวันตกกับแนวเหนือ-ใต้และบริเวณใกล้เคียง

(3) โครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดน เพื่อพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูการค้า การลงทุน ฐานการส่งออกและนำเข้าสินค้าที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเมืองและชุมชนสามารถส่งทอดความเจริญสู่พื้นที่ตอนในของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย 1) ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบริเวณเมืองและชุมชนชายแดนทั้งถนน ระบบระบายน้ำ และการป้องกันน้ำท่วม ระบบประปา การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะมูลฝอย ตามพื้นที่เป้าหมาย 2) วางผังเมืองและจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน 3) ปรับปรุงและพัฒนาอาคารและสถานที่ราชการพื้นที่ด้านชายแดน คลังสินค้า 4) ปรับปรุงกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อการผ่านด่านทั้งคนและสิ่งของ 5) ศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาอุตสาหกรรมชายแดน 6) จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ เชียงของ แม่สอด-ตาก

(4) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและบริเวณอุตสาหกรรมในระดับท้องถิ่นและชุมชน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในเมืองและแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญในระดับท้องถิ่นและชุมชนให้สามารถฟื้นฟู และรักษาระบบนิเวศน์ให้สมดุล รวมถึงป้องกันมลพิษที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาโดยเฉพาะอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นพื้นที่ชานเมืองนครราชสีมา ขอนแก่น พิษณุโลก และปทุมธานี โดย 1) ดำเนินการวางแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) จัดฝึกอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆที่สำคัญ เช่น การจัดการขยะและน้ำเสีย การกำกับและควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน 3) จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น 4) ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักในการรักษาสมดุลทางระบบนิเวศน์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

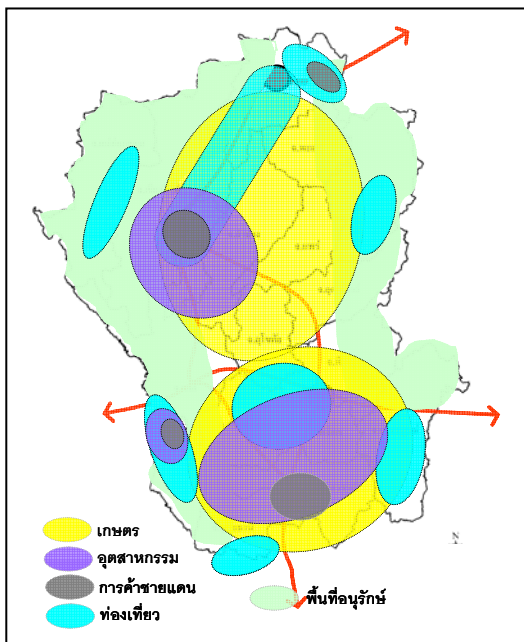
โดยสรุป ทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่จะช่วยชี้นำทิศทางการพัฒนาภาคต่างๆ ของประเทศในอนาคต ให้สามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่และโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์เพื่อสร้างความเจริญทาง เศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ภูมิภาคต่างๆ ให้เกิดการพัฒนาคงที่และยั่งยืนในระยะยาว โดยมีการ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ รองรับทิศทางการ พัฒนาพื้นที่ของประเทศ และเชื่อมโยงสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาคจังหวัดและจังหวัด ดังต่อไปนี้

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ

3.1 บทบาทการพัฒนาเชิงพื้นที่ของภาคเหนือ ที่สำคัญคือ

- (1) เป็นฐานทรัพยากรป่าไม้และน้ำที่สำคัญของประเทศ
- (2) เป็นประตูเชื่อมโยงการค้าและบริการสู่กลุ่มอนุภูมิภาคน้ำโขงตอนบนและเอเชีย ใต้ และมีพื้นที่เชื่อมโยงการพัฒนาตามกรอบความร่วมมือ GMS ทั้งในแนวเขตเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และ แนวตะวันออกเฉียง-ตก ที่เชื่อมโยงสู่กลุ่มเอเชียใต้ด้านอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- (3) เป็นฐานการผลิตพืชผัก ไม้ผล ัญพืช และอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของประเทศ โดยภาคเหนือตอนบนเป็นฐานการผลิตพืชผักและไม้ผล ส่วนภาคเหนือตอนล่างเป็นฐานการผลิต ัญพืชและพืชไร่
- (4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและศูนย์กลางหัตถกรรม โดยใน บริเวณภาคเหนือตอนบนมีเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติ ส่วนภาคเหนือตอนล่าง 1 มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลกเชิงประวัติศาสตร์ และภาคเหนือตอนล่าง 2 มีมรดกโลกทางธรรมชาติ คือ แหล่งรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

3.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ภายใต้โอกาสความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านกลุ่ม GMS และ

กลุ่มเอเชียใต้ มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีทุน ทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีที่มีคุณค่าเป็น เอกลักษณ์ และเป็นแหล่งต้นน้ำของประเทศ ขณะที่ มี ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจมีขนาดเล็กและขยายตัวช้า ภาค เกษตรมีปัญหาด้านปัจจัยการผลิต อุตสาหกรรม เสียเปรียบด้านต้นทุน การขนส่ง และขาดแคลน แรงงาน รวมทั้งทุนทางทรัพยากรธรรมชาติมีความ เสื่อมโทรม จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ภาคเหนือเป็น 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- (1) สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของ ฐานการผลิตที่มีความหลากหลาย คำนึงถึง ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อความยั่งยืนเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดย

(1.1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและโอกาสทางการตลาดอย่างครบวงจร

(1.2) สนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปพืชในภาคเหนือตอนล่าง

(1.3) สนับสนุนอุตสาหกรรมบริการใหม่ที่มีศักยภาพ

(1.4) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมและบริการ โดยส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มธุรกิจ (Cluster) การจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมที่แม่สอด/เชียงใหม่ และการพัฒนานวัตกรรม

(2) ยกระดับการค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสตลาด เน้นการพัฒนาบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดย

(2.1) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนการค้าและบริการ การขนส่งในพื้นที่เชียงใหม่-ลำพูน พิชญ์โลก-นครสวรรค์ พื้นที่ชายแดนเชียงราย ตาก และพื้นที่ตามแนวเหนือ-ใต้ และแนวตะวันออก-ตะวันตก รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการท้องถิ่น

(2.2) พัฒนาระดับการท่องเที่ยวให้เท่าทันกระแสตลาดและมีคุณภาพ ทั้งการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเดิมให้มีคุณค่าด้วยฐานความรู้ ยกระดับบริการและศักยภาพบุคลากรท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และสร้างความปลอดภัยและมาตรฐานการท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้วยความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างมีบูรณาการและต่อเนื่อง

(3) พัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญและเมืองชายแดนเพื่อรองรับการเชื่อมโยงในระดับนานาชาติ การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมเมืองและสร้างโอกาสให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน โดย

(3.1) ทบทวนและจัดทำแผนการบริหารจัดการเมืองศูนย์กลางความเจริญ เชียงใหม่-ลำพูน เชียงราย พิชญ์โลก นครสวรรค์ และเมืองชายแดนอย่างมีบูรณาการ

(3.2) เร่งรัดแผนงานเขตเศรษฐกิจชายแดนที่เชียงใหม่ เชียงของ จังหวัดเชียงราย และที่แม่สอดจังหวัดตาก

(3.3) พัฒนาระบบขนส่งมวลชนในเมืองใหญ่ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน สนับสนุนรูปแบบการเดินทางที่ประหยัดพลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(3.4) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร การคลังและศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถรับมือกับการขยายตัวของเมือง

(4) พัฒนาคอนและสังคมให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีความมั่นคงและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน โดย

(4.1) ดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะปัญหาสุขภาพของแม่และเด็ก และสุขภาพจิต และปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนในเมืองใหญ่

(4.2) พัฒนาบุคลากรการศึกษา สื่อและวิธีการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกจังหวัด

(4.3) เสริมสร้างความพร้อมให้ความรู้และบริการแก่ประชาชนทุกช่วงวัยเพื่อเตรียมปรับตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะในเชียงใหม่-ลำพูน เชียงราย ลำปาง และภาคเหนือตอนล่างในนครสวรรค์และเพชรบูรณ์

(4.4) เพิ่มประสิทธิภาพแรงงานให้สูงขึ้น โดยเร่งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะที่เชียงใหม่-ลำพูน ลำปาง เชียงราย พิษณุโลก และนครสวรรค์

(4.5) จัดระบบแรงงานต่างด้าวอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในเชียงใหม่ เชียงราย และตาก เพื่อเอื้อต่อการทดแทนแรงงานในสาขาที่ขาดแคลน ขณะที่ต้องป้องกันปัญหาทางสังคมและความมั่นคงด้วย

(5) พัฒนาศักยภาพของสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความเข้มแข็งในการพัฒนาที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย

(5.1) ส่งเสริมบทบาทและความสัมพันธ์ที่ดีของสถาบันครอบครัวและชุมชนในการดูแลสมาชิกให้มีคุณภาพ

(5.2) เสริมสร้างความมั่นคงของชุมชนทั้งด้านรายได้ ความรู้ สุขอนามัย ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม โดยเน้นบทบาทและเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้พร้อมสนับสนุนชุมชนในทุกด้าน

(5.3) ลดจำนวนผู้ป่วยเอดส์รายใหม่และลดผลกระทบจากปัญหาเอดส์โดยสนับสนุนการรณรงค์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

(6) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เน้นการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุล และเตรียมการป้องกันและรับมือภัยธรรมชาติ เพื่อสร้างความสมดุลของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย

(6.1) สนับสนุนการบริหารจัดการน้ำในลักษณะนิเวศน์วิทยาลุ่มน้ำ ตั้งแต่ป่าต้นน้ำ ลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขา รวมทั้งแหล่งกักเก็บน้ำในลุ่มน้ำสายหลัก ปิง วัง ยม น่าน และสะแกกรัง

(6.2) ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมของเมืองและชุมชน โดยเน้นการสร้างความรู้ ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย

และของเสียของเมือง การผลิตที่สะอาด (CDM) และการบังคับใช้กฎหมายและสร้างมาตรการจูงใจให้เกิดความร่วมมือ

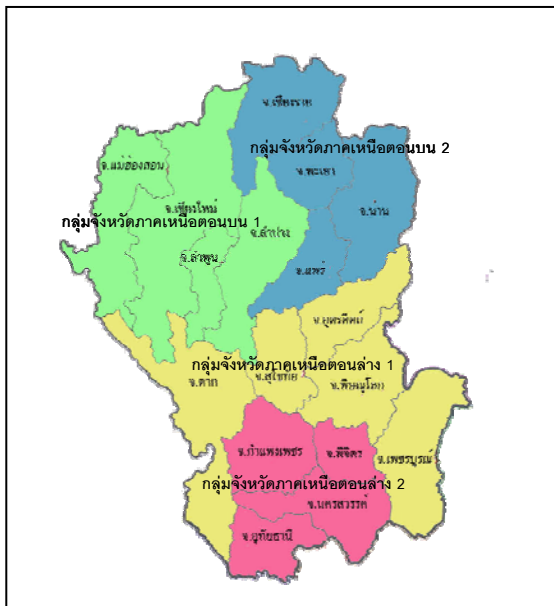
(6.3) พัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเน้นการจัดการองค์ความรู้ผสมผสานต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการคุ้มครองและใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

(6.4) บริหารจัดการระบบการใช้ที่ดินและแหล่งน้ำให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ มีการกำหนดแผนการใช้ที่ดินและมาตรการผังเมืองให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงภัยที่แพร่ อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และตาก

(6.5) สร้างความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติธรรมชาติ โดยจัดทำแผนป้องกันและระบบเตือนภัย สร้างกลไกทางกฎหมายและให้ความรู้ในการป้องกันและแนวปฏิบัติต่อประชาชน

(6.6) สนับสนุนบทบาทของ อปท. และเครือข่ายชุมชนของทุกจังหวัดในการจัดการและแก้ไขปัญหาให้ทันต่อสถานการณ์เร่งด่วนและการเฝ้าระวังและป้องกันภัยธรรมชาติ

3.3 ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด ให้มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภาคเหนือและสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551-2554 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 รวมทั้งแผนพัฒนาประเทศด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

(1.2) พัฒนาบริการพื้นฐานของเมืองและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเชียงใหม่-ลำพูน

(1.3) พัฒนาโครงข่ายคมนาคม ทั้งทางบกและทางอากาศ ระบบโลจิสติกส์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน

(1) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

(เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน) มีศักยภาพโดดเด่นเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของประเทศ มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐาน และมีทุนวัฒนธรรมล้านนาที่มีเอกลักษณ์เชื่อมโยงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงตอนบน มีฐานความรู้ของสถาบันการศึกษาและทุนทางศิลปวัฒนธรรม จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(1.1) พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าไม้และน้ำเพื่อคืนความอุดมสมบูรณ์ ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และป้องกันแก้ไข

(1.4) สร้างมูลค่าเพิ่มทางภาคการผลิตและบริการโดยใช้ฐานความรู้วิชาการผสมผสานคุณค่าของธรรมชาติ ทุนสังคมและศิลปวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของล้านนา รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น

(2) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) มีศักยภาพด้านที่ตั้งสามารถเชื่อมโยงการพัฒนาในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและเอเชียใต้ มีวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มล้านนาตะวันออก เป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญและมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมทั้งมีสถาบันการศึกษาระดับสูงจึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(2.1) พัฒนาเชียงรายให้เป็นประตูการค้าการลงทุนและศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง

(2.2) พัฒนาการเกษตรไปสู่เกษตรปลอดภัยและอินทรีย์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและตอบสนองตลาดอาหารเพื่อสุขภาพ โดยเฉพาะข้าวที่เชียงราย และพะเยา

(2.3) พัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนและการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยเฉพาะเชียงราย และน่าน

(2.4) อนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นฐานการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

(2.5) เร่งฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่าไม้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาภัยธรรมชาติและดำรงความเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

(3) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (สุโขทัย ตาก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ พิษณุโลก) มีศักยภาพด้านที่ตั้งเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการพัฒนาแนวตะวันออก-ตะวันตก โดยมีพิษณุโลกเป็นศูนย์กลาง มีโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทางบกที่สนับสนุนการขนส่ง และมีสนามบินที่พิษณุโลก สุโขทัย และแม่สอด เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทั้งในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นฐานการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่สำคัญของภาค มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลกเชิงประวัติศาสตร์ที่สุโขทัย และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่โดดเด่น มีสถาบันการศึกษาระดับสูงโดยสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(3.1) สนับสนุนให้เกิดความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้และน้ำ บนหลักการบริหารจัดการเชิงนิเวศน์ลุ่มน้ำ

(3.2) สนับสนุนการพัฒนาและสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศาสนาที่มีสุโขทัยและพิษณุโลกเป็นศูนย์กลาง และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่มีเพชรบูรณ์และตากเป็นศูนย์กลาง

(3.3) สนับสนุนกิจกรรมการเป็นศูนย์กลางการค้า บริการ และการขนส่งและกระจายสินค้า โดยพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงภายในกลุ่มจังหวัด และแนวตะวันออก-ตะวันตก รวมทั้งการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านที่แม่สอดจังหวัดตาก

(4) **กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 (กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี)** มีศักยภาพเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าข้าวที่สำคัญ โดยมีนครสวรรค์เป็นศูนย์กลาง มีพื้นที่รองรับการลงทุนที่นิคมอุตสาหกรรมพิจิตร และเป็นแหล่งผลิตพลังงานชีวภาพที่พิจิตร นครสวรรค์ กำแพงเพชร ทั้งมีศักยภาพด้านการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมทางบกเชื่อมต่อภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการขนส่งทางน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่เหมาะสมกับการขนส่งสินค้าที่เป็น Bulk และเชื่อมต่อภาคกลางตอนบน นอกจากนี้ยังมีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรม จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาดังนี้

(4.1) พัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปการเกษตรอย่างครบวงจรหรือห่วงโซ่อุปทาน ให้เกิดประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน GAP และ GMP โดยมีพิจิตรเป็นฐานการผลิต กำแพงเพชรเป็นการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และนครสวรรค์เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการ

(4.2) พัฒนาอุตสาหกรรมพลังงานทดแทนจากผลผลิตและวัสดุการเกษตร

(4.3) พัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าเชื่อมโยงกับภาคเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง เพื่อรองรับการขยายตัวการลงทุนขนาดใหญ่จากภาคกลาง และพัฒนาระบบการขนส่งทางรางและทางน้ำที่มึนครสวรรค์เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและกระจายสินค้า (Multi Modal Transportation)

(4.4) พัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในระดับประเทศและระดับโลกที่ อุทัยธานี กำแพงเพชร นครสวรรค์

(4.5) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้และน้ำที่อุทัยธานี นครสวรรค์ และกำแพงเพชร

3.4 โครงการที่สำคัญ (Flagship Project)

เพื่อให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือได้รับการขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ควรมีโครงการสำคัญๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ดังนี้

(1) **โครงการพัฒนามูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์** : เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรของภาคเหนือ สอดรับกับโอกาสทางการตลาดและการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภคที่มีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกิดระบบการผลิตและการจัดการครบตาม Value Chain เป็นผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร เป็นการสร้างโอกาสและยกระดับรายได้เกษตรกร และฟื้นฟูระบบนิเวศเกษตร

(2) **โครงการยกระดับสินค้าหัตถกรรมและการท่องเที่ยวล้านนาสู่สากล** : พัฒนาคุณค่า (Value Creation) ของสินค้าหัตถกรรมที่ผสมผสานการออกแบบโดยใช้ศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ประยุกต์กับกระแสความต้องการของตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในด้านการบริหารจัดการ การออกแบบ ผลิต และส่งออก เชื่อมโยงกับการพัฒนายกระดับ OTOP Village ที่มีศักยภาพ เกิดเป็น Cluster ของ Craft City โดยมีเชียงใหม่เป็นเมืองศูนย์กลางการแสดงผลสินค้าหัตถกรรมถาวร จะก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้ประชาชนอย่างยั่งยืน ทำให้ประชาชนไม่ย้ายถิ่นเป็นผลดีต่อสถาบันครอบครัวและชุมชนเศรษฐกิจโดยรวม ขยายตัวและนำรายได้เข้าประเทศได้มากขึ้น

(3) **โครงการพัฒนาเมืองเชียงใหม่-ลำพูน เชียงราย รองรับการเป็นศูนย์กลางความเจริญที่เชื่อมโยงกับนานาชาติและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน** : พัฒนาพื้นที่เมืองเชียงใหม่-ลำพูน เชียงราย ให้มีสมรรถนะรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต เป็นศูนย์กลางความเจริญในระดับภูมิภาคของประเทศอย่างแท้จริง ที่เชื่อมโยงทั้งภายในภาคและกับนานาชาติและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน โดยยังคงรักษาคุณค่าของพื้นที่อนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สร้างความสมดุล ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งการสร้างงาน บริการ และกระจายความเจริญสู่พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

(4) **โครงการสืบสานพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมล้านนา** : สนับสนุนสถาบันด้านภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมล้านนาให้เป็นสถาบันความร่วมมือในการศึกษา สืบค้น สังเคราะห์และรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมล้านนาอย่างบูรณาการ และมีการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมล้านนาระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ราชวิทยาลัยล้านนา องค์การชุมชนและภาคธุรกิจเอกชน ในการจรรโลงศิลปวัฒนธรรมล้านนาให้ทรงคุณค่าอย่างยั่งยืน และนำไปสู่การสร้างสรรคเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวและการพัฒนาสินค้าหัตถกรรม

(5) **โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชน** : พัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชนเพื่อการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำแผนผังโครงข่ายการไหลของน้ำ และแผนปฏิบัติการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์จากการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชน สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง

(6) **โครงการเพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการน้ำต้นทุนของแม่น้ำสายหลัก** : พัฒนาพื้นที่พุ่มน้ำที่ต้นน้ำและพัฒนาเพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำทั้งขนาดกลางและขนาดเล็กของลุ่มน้ำหลัก รวมทั้งการขยายโครงข่ายเชื่อมโยงน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการกักเก็บน้ำ และป้องกันอุทกภัยในฤดูฝน และให้มีน้ำเพียงพอในฤดูแล้ง

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.1 บทบาทการพัฒนาเชิงพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สำคัญคือ

- (1) เป็นฐานการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทนของประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาคที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวหอมมะลิ อ้อย และมันสำปะหลัง
- (2) เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมอาหารและเอทานอลของประเทศ พื้นที่ที่มีศักยภาพ ได้แก่ นครราชสีมา ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ ซึ่งต้องเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบให้เพียงพอับความต้องการของโรงงานเอทานอล และความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมเดิม
- (3) เป็นประตูการค้า การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับอินโดจีน ซึ่งมีเมืองชายแดนที่สำคัญคือหนองคาย นครพนม มุกดาหาร และอุบลราชธานี
- (4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวศึกษาทางโบราณคดี อารยธรรมขอม และยุคก่อนประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะพื้นที่กลุ่มอีสานตอนกลาง ได้แก่ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และกลุ่มอีสานตอนล่าง ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ

4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ภายใต้สภาพภูมิประเทศที่เป็นที่ราบ มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวนมาก ประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตร สามารถผลิตข้าวและมันสำปะหลังได้มากที่สุดของประเทศ แม้จะมีข้อจำกัดจากทรัพยากรดินและน้ำที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต แต่มีข้อได้เปรียบที่ตั้งอยู่กลางกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขง มีสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งถนน โดยเฉพาะแนวเขตเศรษฐกิจ EWEC และสะพานเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้สะดวก มีแหล่ง

ท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีแรงงานที่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานจำนวนมาก จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- (1) **เพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ** เพื่อให้การผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการของภาคมีมูลค่ามากขึ้นและขยายตัวในระดับสูงใกล้เคียงกับประเทศ สามารถสร้างงานและรายได้และบรรเทาปัญหาความแตกต่างด้านรายได้และการอพยพแรงงาน โดย

(1.1) ยกมาตรฐานและประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรจากการปรับโครงสร้างการผลิต สนับสนุนการพัฒนา Clustering อาทิ Cluster เกษตรอินทรีย์ ข้าวหอมมะลิ โดยเน้นการผลิตสินค้าปลอดภัยและการเพิ่มคุณค่า (Value Creation) สินค้า

(1.2) เพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการประกอบการด้านอุตสาหกรรม ด้วยการพัฒนาการขนส่งระบบรางคู่ (กทม.-นครราชสีมา-ขอนแก่น) ส่งเสริมเอกชนตั้งเขตอุตสาหกรรม ICD และ Distribution Center ที่ขอนแก่น นครราชสีมา และมุกดาหาร และพัฒนา Industrial Clustering อาทิ นครราชสีมา-ขอนแก่น-ชัยภูมิ เป็น Cluster สิ่งทอเครื่องแต่งกาย นครราชสีมา-ขอนแก่นเป็น Cluster ชิ้นส่วนยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และซอฟต์แวร์ นครราชสีมา-ขอนแก่น-กาฬสินธุ์-อุดรธานีเป็น Cluster อาหารและพลังงานทดแทน

(1.3) เพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวด้วยการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กับการสร้าง Story ของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ขอนแก่น-กาฬสินธุ์-อุดรธานีเป็น ศูนย์ท่องเที่ยวก่อนประวัติศาสตร์ นครราชสีมา-ชัยภูมิ-เลยเป็นศูนย์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ บุรีรัมย์เป็นศูนย์ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม อุบลราชธานี-มุกดาหาร-หนองคายเป็นฐานการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ร้อยเอ็ด-มหาสารคาม-นครพนมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา

(1.4) ตั้งองค์กรร่วมภาครัฐและเอกชนระดับพื้นที่เพื่อส่งเสริมอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน

(1.5) ร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเมืองและด่านชายแดนของทั้งสองประเทศและเร่งรัดการดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือที่ได้ทำได้

(2) สร้างคนให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ครอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าเป็นพลังทางเศรษฐกิจของภาค โดย

(2.1) เสริมสร้างความรู้ด้วยการยกมาตรฐานโรงเรียนตกเถกต์ทุกแห่ง พัฒนาคุณภาพครู ปรับหลักสูตรและสื่อการสอนโดยเฉพาะหนองบัวลำภูและชัยภูมิ สนับสนุนให้เด็กด้อยโอกาสโดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มอุดรธานี และกลุ่มอุบลราชธานีได้เรียน และส่งเสริมการเรียนสายอาชีพให้มากขึ้น

(2.2) พัฒนาสุขภาพด้วยการรณรงค์การดูแล ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพตนเองให้ออกกำลังกาย บริโภคอาหารปลอดภัย ลดการแพร่เชื้อ HIV กระจายแพทย์ บุคลากรและเครื่องมือให้ทั่วถึง และพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดมุกดาหาร

(2.3) สร้างคุณธรรมด้วยการสร้างวินัย ค่านิยมรับผิดชอบต่อส่วนรวมตั้งแต่วัยเด็ก สนับสนุนกิจกรรมยกย่องคนเสียสละเพื่อสังคม ส่งเสริมการพึ่งตนเองหรือพึ่งพากันเอง นำระบบบ้าน-วัด-โรงเรียนและ Social Sanction มาช่วยดูแลสังคม

(2.4) ยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยการจัดบริการตามเกณฑ์พื้นฐานคุณภาพชีวิต 10 ประการ และสร้างระบบสวัสดิการสังคมให้ทั่วถึง โดยส่งเสริม อปท. ให้เข้ามาร่วมกันจัดสวัสดิการดูแลคนในชุมชน

(3) สร้างสังคมและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร แก้ปัญหาความยากจน หนี้สิน และการออมของครัวเรือน มีสัมมาชีพที่มั่นคง สามารถพึ่งตนเองและดูแลครอบครัวได้อย่างอบอุ่น โดย

(3.1) สร้างชุมชนให้เข้มแข็งด้วยการสนับสนุนงบประมาณให้ชุมชนร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนและวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3.2) สร้างสภาพแวดล้อมของสังคมให้น่าอยู่

(3.3) สร้างศักยภาพและโอกาสการมีงานทำให้คนระดับฐานรากด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมให้มากขึ้น ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน เกษตรอินทรีย์ การปลูกไม้ยืนต้นในไร่นา จัดสรรสิทธิทำกิน ในที่ดิน 1-2 ไร่ ให้เกษตรกรยากจนไร้ที่ดินเพื่อทำเกษตรประณีต และฝึกอบรมทักษะอาชีพระยะสั้นทั้งในเกษตรและนอกการเกษตร

(4) พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับมาชุ่มชื้น อุดมสมบูรณ์ ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ ที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สามารถลดปัญหาอุทกภัยและการขาดแคลนน้ำ โดย

(4.1) เร่งอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าให้ได้ 15.9 ล้านไร่ หรือร้อยละ 25 ของพื้นที่ภาค

(4.2) ป้องกันการรุกพื้นที่ชุ่มน้ำ

(4.3) พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานให้เต็มศักยภาพ ด้วยการปรับปรุงแหล่งน้ำเดิมและจัดหาแหล่งน้ำใหม่ อีก 7.1 ล้านไร่ และส่งเสริมการสร้างสระน้ำในไร่นา และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

(4.4) ฟื้นฟูดิน ยับยั้งการแพร่กระจายดินเค็ม และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ โดยส่งเสริมทำเกษตรอินทรีย์ ให้ความรู้ในการใช้ที่ดินเพื่อป้องกันการแพร่กระจายดินเค็ม ส่งเสริมการปลูกพืชคลุมดินในพื้นที่ 23.8 ล้านไร่ โดยเฉพาะพื้นที่ดินเค็มแถบนครราชสีมา ชัยภูมิ มหาสารคาม อุตรดิตถ์และให้ความรู้ที่ถูกต้องกับชุมชนเกี่ยวกับการเผาวัสดุเกษตร

4.3 ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด ให้มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551-2554 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแผนพัฒนาประเทศด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้

(1) กลุ่มภาคตะวันออกเจียงเหนือ
 ตอนบน 1 (อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู
 เลย) มีศักยภาพการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิง
 นิเวศน์และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อน
 บ้าน มีอุทยานแห่งชาติหลายแห่ง อาทิ ภูหลวง ภูเรือ
 ภูกระดึง มีแหล่งอารยธรรมบ้านเชียงซึ่งสามารถ
 เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับเมืองมรดกโลกหลวงพระ
 บาง และเมืองเว้ ได้ และยังมีศักยภาพการพัฒนา
 ด้านการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรทั้งอ้อย ข้าว
 มันสำปะหลัง และยางพารา เนื่องจากมีโรงงานแปรร

รูปสินค้าเกษตรขนาดใหญ่อยู่จำนวนมาก และเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกยางพารามากที่สุดในภาค
 ตะวันออกเจียงเหนือ นอกจากนี้ยังมีศักยภาพการพัฒนาด้านการค้าและการลงทุนร่วมกับประเทศ
 เพื่อนบ้าน เนื่องจากมีด่านที่เป็นช่องทางการค้าหลายแห่ง ด่านท่าลี่เป็นจุดสามารถนำสินค้าภายใต้
 โครงการ Contract Farming ที่ร่วมมือกับ สปป.ลาว ได้โดยไม่เสียภาษี และด่านหนองคายเป็นด่านที่มี
 มูลค่าการค้ามากที่สุดในภาคตะวันออกเจียงเหนือ จึงควรมีทิศทางการพัฒนา ดังนี้

(1.1) พื้นฟูระบบนิเวศน์เพื่อรักษาสมดุลธรรมชาติควบคู่กับการใช้ประโยชน์เพื่อ
 การท่องเที่ยว ด้วยการปรับปรุงให้มีมาตรฐาน สะดวก และความปลอดภัย

(1.2) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ และการปรับโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรสู่
 สินค้าที่ให้ผลตอบแทนสูง อาทิ ยางพารา ไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว ฯลฯ การยก
 มาตรฐานการผลิตสู่ GAP และการบริหารจัดการลุ่มน้ำเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมและการขาดแคลนน้ำ

(1.3) ส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน โดยการ
 ลดปัญหาอุปสรรคการข้ามแดนของทั้ง คน รถยนต์ และสินค้า ควบคู่ไปกับการเร่งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
 ของเมืองและด่านชายแดน

(2) กลุ่มภาคตะวันออกเจียงเหนือตอนบน 2 (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) มี
 ศักยภาพการพัฒนาให้เป็นประตูการค้าและการท่องเที่ยวเชื่อมโยง สปป.ลาว เวียดนามและตะวันออกไกล
 สามารถเป็นศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center) เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้านได้ เนื่องจากมีสะพาน
 ข้ามแม่น้ำโขงที่มุกดาหาร และกำลังก่อสร้างที่จังหวัดนครพนม ซึ่งจะทำให้เชื่อมสู่ท่าเรือสินค้าที่เมือง
 วินด์และดานังในประเทศเวียดนาม ตามเส้นทางหมายเลข 8 และ 9 สะดวกขึ้น และมีศักยภาพการ
 พัฒนาด้านการผลิตการเกษตรเนื่องจากมีพื้นที่ชลประทานมากและปริมาณน้ำฝนดี และยังสามารถ
 ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทำการเกษตรในรูปแบบ Contract Farming ทั้งข้าวโพด อ้อย ยูคาลิปตัส พืช
 พลังงานทดแทน และปศุสัตว์ เพื่ออุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร จึงมีทิศทางการพัฒนา ดังนี้

(2.1) ให้ความสำคัญกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน
 โดยเฉพาะการผลิตแบบ Contract Farming กับ สปป.ลาว และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกในเมืองและด้านชายแดนให้สะดวก รวดเร็ว เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน

(2.2) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเน้นส่งเสริมให้พื้นที่ชลประทานเป็นพื้นที่เกษตรก้าวหน้า ผลิตสินค้ามูลค่าเพิ่มสูง ควบคู่กับการสนับสนุนการทำปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคเนื้อ

(3) **กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด)** มีศักยภาพการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้าและบริการ เนื่องจากตั้งอยู่กลางภาค และมีบริการพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกครบ โดยเฉพาะด้าน Logistic มีถนนสายหลักคือสายมิตรภาพ และสาย East-West Economic Corridor พาดผ่าน มีสถานการศึกษาและศูนย์ราชการจำนวนมาก และเป็น ICT City และมีศักยภาพด้านการผลิตการเกษตรโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของทุ่งกุลาร้องไห้อยู่ในกลุ่มนี้ และยังมีพื้นที่ชลประทานขนาดกลางและใหญ่หลายแห่ง อาทิ ชลประทานลำปาว ที่กาฬสินธุ์ หนองหวายที่ขอนแก่น และชลประทานร้อยเอ็ด นอกจากนี้ยังมีศักยภาพการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน (Ethanol) เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบที่สำคัญ คือ อ้อย และมันสำปะหลัง มีโรงงานผลิต Ethanol ขอบตั้งในพื้นที่นี้จำนวนมาก และมีศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยหลักของภาค มีสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และสถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่อยู่เป็นจำนวนมาก สามารถส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของภาคได้ และมีแหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ จึงควรมีทิศทางการพัฒนา ดังนี้

(3.1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองรองรับการเป็นศูนย์กลางการค้าบริการ และการลงทุนของภาค อาทิ เขตอุตสาหกรรม ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) Container Yard หรือ Inland Container Depot และ ระบบ Logistic รวมถึง ICT ที่มีประสิทธิภาพ

(3.2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อลดปัญหาอุทกภัยและขาดแคลนน้ำ และใช้พื้นที่ชลประทานให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ด้วยการทำเกษตรก้าวหน้าที่ผลิตสินค้ามูลค่าสูง อาทิ เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์ปลา ไม้ดอก พืชผัก และให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มคุณค่า(Value Creation) ในการผลิตข้าวหอมมะลิ ด้วยการยกมาตรฐานการผลิตสู่สินค้าปลอดภัย มี Brand สำหรับข้าวหอมมะลิ

(3.3) เตรียมการรองรับอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน (Ethanol) อาทิ การจัดระบบ Contract Farming ที่เป็นธรรมแก่เกษตรกรและเจ้าของโรงงาน และการจัด Zoning สำหรับมันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร

(3.4) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์(ภูเวียง และภูเก้า) ให้มีลักษณะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิตและสร้างการมีส่วนร่วมให้กับนักท่องเที่ยวได้สัมผัสกระบวนการขุดค้น

(4) กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) มีศักยภาพการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และอารยธรรมขอม เนื่องจากมีอุทยานแห่งชาติที่สำคัญหลายแห่ง อาทิ เขาใหญ่ ผาหินงาม ฯลฯ และมีแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอมที่สำคัญ อาทิ ปราสาทหินพิมาย ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทตาเมือนทม ที่สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวกับแหล่งท่องเที่ยวนครวัดของกัมพูชาได้ และมีศักยภาพการพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ นอกจากนี้ยังมีศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป จำพวกอาหารและพลังงานทดแทน (Ethanol) อุตสาหกรรมไหมและสิ่งทอ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรจำพวก ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ไข่ ไก่ ไหม และเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมของภาค จึงควรมีทิศทางการพัฒนา ดังนี้

(4.1) พัฒนาระบบชลประทานให้เต็มศักยภาพ รองรับการผลิตการเกษตรที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิให้เป็นสินค้ามาตรฐาน GAP และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ใหม่

(4.2) เตรียมการรองรับอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน (Ethanol) อาทิ การจัดระบบ Contract Farming ที่เป็นธรรมแก่เกษตรกรและเจ้าของโรงงาน และการจัด Zoning สำหรับมันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร

(4.3) พัฒนาการท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และอารยธรรมขอม ด้วยการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) และพัฒนาเส้นทาง (Loop) เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพของสินค้าและบริการ

(4.4) ลดต้นทุนด้าน Logistic ด้วยการพัฒนาการขนส่งระบบรางให้สะดวก รวดเร็วขึ้น

(5) กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ) มีศักยภาพการพัฒนาด้านการเกษตร ทั้งการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษ ไม้ผลไม่ยืนต้น การผลิตและแปรรูปสุสสัตว์ จำพวกอาหารแปรรูป และศักยภาพการพัฒนาให้เป็นประตูการค้า และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งลาวและกัมพูชาในลักษณะหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์ผลิตและกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเชื่อมโยกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงควรมีทิศทางการพัฒนา ดังนี้

(5.1) พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วมและขาดแคลนน้ำ และควรเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ พร้อมปรับระบบสู่มาตรฐาน GAP

(5.2) สนับสนุนให้กลุ่มเป็นประตู (Gate Way) การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ตอนล่างของภาคเชื่อมโยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะศูนย์บริการด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่เมืองชายแดนและด่านชายแดน

(5.3) สร้างงานและสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยการปรับปรุงสภาพแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐาน สะดวกสะอาด ปลอดภัย และจัด Loop เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของเพื่อนบ้าน

4.4 โครงการที่สำคัญ (Flagship Project)

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ในการเพิ่มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ลดความแตกต่างด้านรายได้ บรรเทาการอพยพแรงงาน พัฒนาคนให้มีความรู้และคุณภาพ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ควรมีโครงการสำคัญดังนี้

(1) โครงการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในทุ่งกุลาร้องไห้เพื่อการส่งออก : เป็นการยกคุณภาพข้าวหอมมะลิเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ เนื่องจากปัจจุบันมีการผลิตข้าวหอมมะลียูแล้ว แต่มีมาตรฐานต่างกันในแต่ละพื้นที่และผลตอบแทนยังไม่สูงเท่าที่ควร จึงต้องยกคุณภาพมาตรฐานขึ้นเป็นข้าวอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากลด้วยการบูรณาการกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชน

(2) โครงการพัฒนาเมืองมุกดาหารเป็นประตูสู่อินโดจีน : เป็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานและจัดระบบเมืองตาม Carrying Capacity ของพื้นที่เพื่อเพิ่มศักยภาพโอกาสและมูลค่าการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวให้กับภาคอีสานเนื่องจากที่ตั้งมีศักยภาพที่จะเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภาคอินโดจีนได้

(3) โครงการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอม : เป็นการพัฒนาสภาพแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางและเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกันในทางประวัติศาสตร์เพื่อยกระดับสินค้าเดิมน่าสนใจ สามารถเป็นแหล่งรายได้ให้กับภาคและคนในท้องถิ่นมากขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวเดิมแม้จะมีเอกลักษณ์แต่ขาดการพัฒนาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ให้เกิดความรู้และความต้องการศึกษาเพิ่มเติม

(4) โครงการจัดการการผลิตเอทานอลในภาคอีสาน : เป็นการวางแผนการผลิตร่วมกันระหว่างโรงงาน เกษตรกร และรัฐ เพื่อสร้างเสถียรภาพด้านวัตถุดิบ ด้านราคา ความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ในลักษณะ Contract Farming และจัด Zoning เนื่องจากพื้นที่อีสานตอนกลางและตอนล่างมีการผลิตมันสำปะหลังจำนวนมากและมีโรงงานเอทานอลและโรงงานแปงมันจำนวนมากซึ่งอาจมีปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบและบุกรุกป่าได้ จำเป็นต้องมีการจัดการร่วมกันทั้งรัฐ เกษตรกร และเจ้าของโรงงาน

(5) โครงการยกมาตรฐานการเรียนการสอนด้วยระบบศึกษาทางไกล : เป็นการพัฒนาระบบเพื่อนำวิธีการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ได้มาตรฐานในสวนกลาง ถ่ายทอดผ่านสื่อทางไกลไปยังโรงเรียนในภูมิภาคเพื่อลดความแตกต่างของคุณภาพการเรียนการสอนเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของภาคต่ำมาก

(6) โครงการเกษตรยั่งยืนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง : เป็นการสนับสนุนความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีให้เกษตรกรทำเกษตรยั่งยืนหรือเกษตรประณีตในพื้นที่ 1 ไร่ เพื่อสร้างรายได้และลดรายจ่ายให้กับเกษตรกร เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรทำเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นหลัก

(7) โครงการฟื้นฟูลุ่มน้ำชื่อนอนบนและมูลตอนบนแบบบูรณาการเพื่อการผลิตที่ยั่งยืน : เป็นการพัฒนาการผลิตการเกษตรในพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนควบคู่ไปกับการฟื้นฟูทรัพยากร โดยการบูรณาการกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการให้เกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจุบันเกิดปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรม เกิดปัญหาน้ำท่วมและขาดแคลนน้ำเป็นประจำการผลิตไม่มีประสิทธิภาพ

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนากาฬกลาง

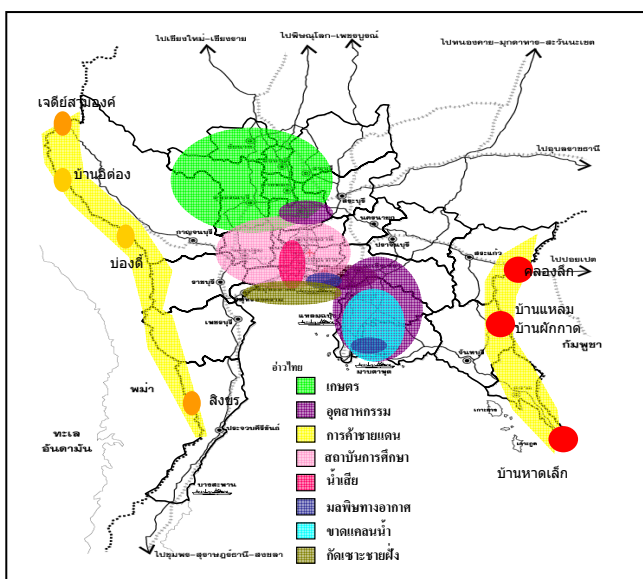
5.1 บทบาทการพัฒนาพื้นที่ของกาฬกลาง ที่สำคัญคือ

(1) เป็นฐานอุตสาหกรรมหลักและแหล่งผลิตอาหาร Ready to cook Ready to eat ของประเทศที่เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีความยั่งยืน อุตสาหกรรมที่สำคัญของกาฬกลางคือ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

(2) เป็นศูนย์กลางการค้าการขนส่งและสื่อสารเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน โดยด่านสหภาพพม่าผ่านทางจังหวัดกาญจนบุรีและประจวบคีรีขันธ์ และกัมพูชาผ่านทางจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด

(3) เป็นฐานการเรียนรู้ การวิจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นแหล่งที่ตั้งของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนมาก ทำให้กาฬกลางมีบทบาทสำคัญ เป็นศูนย์กลางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

5.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนา กาฬกลางเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจสูง เนื่องจากมี

ศักยภาพการพัฒนาทั้งด้านอุตสาหกรรม การค้า/การค้าชายแดน การท่องเที่ยว และการเกษตร โดยมีความพร้อมของโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย มีสภาพภูมิประเทศที่หลากหลาย ทั้งภูเขา ป่าไม้ ทะเล เกาะแก่ง และที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแหล่งน้ำและระบบชลประทาน และมีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาและสหภาพพม่า อย่างไรก็ตาม การพัฒนาพื้นที่ตามแรงผลักดันทางเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ไร้ระเบียบและไม่เป็นธรรม มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เพื่อการผลิต

จำนวนมากจนเสื่อมโทรมและขาดความสมดุลในระบบนิเวศ เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาทางสังคมตามมา ทำให้เกิดความไม่สมดุลในการพัฒนาระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อให้ภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศที่เติบโตต่อไปอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

(1) พัฒนารฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาเสถียรภาพการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตร การบริการ การลงทุนให้มีความมั่นคงและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดย

(1.1) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมและย่านอุตสาหกรรมรวมถึงการให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลทางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการเตือนภัยและจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมก่อนที่จะมีผลกระทบต่อชุมชนข้างเคียง โดยเฉพาะพื้นที่ ชลบุรี ระยอง สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา และฉะเชิงเทราซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารเข้าสู่การผลิตอาหาร Ready to cook และ Ready to eat ในพื้นที่ ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี

(1.2) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการสนับสนุนด้านการตลาด เงินทุนและความรู้การบริหารจัดการแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางขนาดย่อม

(1.3) ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรเพื่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรรวมถึงพัฒนาและปรับปรุงระบบการปลูกพืช การแปรรูปและการประมงโดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรโดยเน้นพื้นที่ ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม

(1.4) ฟื้นฟูและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการระดับนานาชาติ รวมถึงเร่งรัดพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ถนน น้ำประปา การกำจัดขยะมูลฝอย โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เช่น ชะอำ หัวหิน พัทยา เกาะช้าง เป็นต้น

(1.5) สร้าง Value Chain และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานใหม่ โดยขยายบริการที่มีศักยภาพในการแข่งขัน เช่น การบริการด้านการศึกษา สุขภาพ (โรงพยาบาล/Spa) โดยเฉพาะในพื้นที่ นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม ปราชินบุรี ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี

(1.6) พัฒนาประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติโดยเน้นการพัฒนาบรรณารวม เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แหล่งอุตสาหกรรมและท่าเรือโดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดระยอง ชลบุรี และสระบุรี เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง

(2) พัฒนาศักยภาพคน ครอบครั้ว ชุมชนและสังคมให้มีคุณภาพ มีธรรมาภิบาล เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลกควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดย

(2.1) ส่งเสริมการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบเพื่อแก้ไขปัญหาประชากรไม่รู้หนังสือโดยควรให้ความสำคัญกับพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สระแก้ว และจังหวัดตราด

(2.2) สนับสนุนสถาบันอาชีวศึกษาในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ เช่น การต่อเรือ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมด้านอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ โดยเฉพาะพื้นที่ชลบุรี ระยอง สมุทรสาคร ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา

(2.3) ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาเชิงพาณิชย์และสร้างประสบการณ์ให้กับบุคลากร โดยเน้นพื้นที่ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี ราชบุรี

(2.4) ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และภาคประชาสังคมในการสร้างวัฒนธรรมในการดูแลสุขภาพ สนับสนุนงานอาสาสมัครกลุ่มสุขภาพ และเสริมสร้างความรู้ให้กับคนเกี่ยวกับทักษะการดำรงชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างจิตสำนึกของพลเมืองที่ดี

(2.5) เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความสมานฉันท์ในสังคม

(3) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลต่อระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ โดย

(3.1) เร่งแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทย โดยเฉพาะพื้นที่สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา ระยอง และเพชรบุรี

(3.2) ป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาเมืองและชุมชนที่จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชนบท โดยการรณรงค์การลดขยะมูลฝอยทั้งการนำกลับมาใช้ใหม่และการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การปรับปรุงและขยายระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน การเตือนภัยจากมลพิษต่างๆ เช่น อากาศ ขยะอันตราย โดยเน้น จังหวัด สมุทรปราการ สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี

(3.3) ฟื้นฟูคุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา โดยเน้นแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างคือบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และแม่น้ำท่าจีน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเน้นการบริหารจัดการน้ำดีเจือจางน้ำเสียและน้ำเค็มให้เหมาะสม

(3.4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรณรงค์สร้างจิตสำนึกและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร

(4) เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาเมืองและพื้นที่ชายแดนตามแนวเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งแนวเหนือ-ใต้ และแนวตะวันออก-ตะวันตก เพื่อเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ โดย

(4.1) พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้เชื่อมโยงตามแนวเส้นทางเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตกได้แก่ เชื่อมโยง ทวาย(พม่า) ทางจังหวัดกาญจนบุรี-สุพรรณบุรี-อ่างทอง-อยุธยา-นครนายก-ปราจีนบุรี-สระแก้ว เชื่อมไปสู่พนมเปญ(กัมพูชา) และวังเตา(เวียดนาม) แนวเส้นทางเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ จากแหลมฉบัง ไปยังนครราชสีมา-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย ข้ามสะพานแม่น้ำโขงไปยังเวียงจันทน์-สิบสองปันนา (จีนตอนใต้) และ พระนครศรีอยุธยา-อ่างทอง-สิงห์บุรี เชื่อมไปยังพิษณุโลก-อุตรดิตถ์-ลำปาง-พะเยา-เชียงราย-แม่สาย ไปคุนหมิง (จีนตอนใต้)

(4.2) ปรับปรุงกฎระเบียบและสิทธิประโยชน์ที่เอื้อต่อการลงทุนร่วมกัน ยกกระดับมาตรฐานการให้บริการและอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน เช่น One Stop Service บริเวณจุดผ่านแดนคลองลึก จังหวัดสระแก้ว บ้านแหลม บ้านผักกาด จังหวัดจันทบุรี และบ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด

(4.3) สนับสนุนการสร้างแหล่งงานในพื้นที่ชายแดนเช่น contract farming และพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี สระแก้ว จันทบุรี ตราดและประจวบคีรีขันธ์

(4.4) พัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในด้านประเพณี วัฒนธรรม การกีฬา และความร่วมมือทางวิชาการ

(5) บริหารจัดการพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทอย่างมีส่วนร่วมและเกื้อกูลกัน เพื่อให้มีการจัดระเบียบรูปแบบการพัฒนาเมืองและชุมชนได้สอดคล้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความต้องการของชุมชน โดย

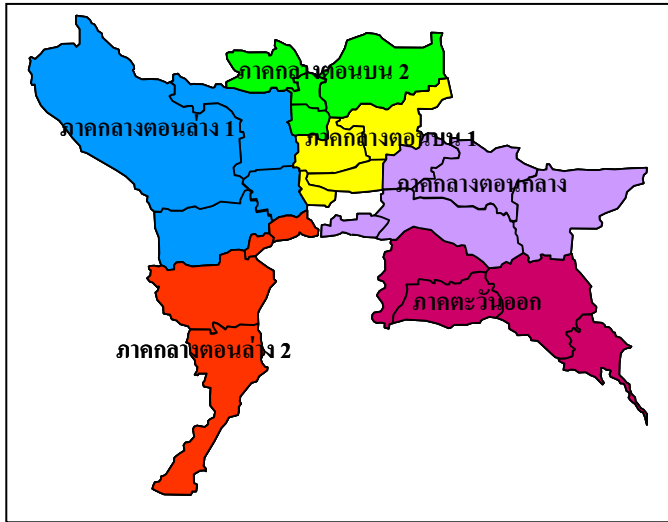
(5.1) สนับสนุนให้มีการจัดทำผังเมืองระดับจังหวัดโดยท้องถิ่นร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดบริการโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับผังเมืองที่วางไว้โดยเน้นเมืองที่มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี และระยอง

(5.2) ส่งเสริมการบริหารจัดการพัฒนาพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่นและชุมชน โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอต่อความต้องการ การป้องกันน้ำท่วม การแก้ไขปัญหามลพิษ ในพื้นที่ชานเมืองพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ ชลบุรี ชัยนาท อ่างทอง สุพรรณบุรี และจันทบุรี

(5.3) สนับสนุนให้ท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ชนบทวางแผนพัฒนาชุมชนเพื่อเตรียมการรองรับการพัฒนาที่ขยายตัวจากพื้นที่เมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจเช่นอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร นิคมอุตสาหกรรมใหม่ โดยเน้นพื้นที่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

(5.4) ส่งเสริมให้มีกลไกการจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร อุตสาหกรรมโดยเฉพาะพื้นที่ ระเบียง ชลบุรี โดยการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทั้งรัฐ เอกชน ท้องถิ่น ประชาคม ชุมชนที่เกี่ยวข้อง

5.3 ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภาค และสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ.2554-2554) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 รวมทั้งแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

(1) **กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี)** เป็นแหล่งผลิตอาหารด้านพืช การปศุสัตว์ และการประมง ศูนย์ราชการ การศึกษา และแหล่งที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งอุตสาหกรรม การเกษตร นอกภาคเกษตรและอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง และมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ ดังนี้

- (1.1) พัฒนาเป็นผู้นำในภูมิภาคด้านอุตสาหกรรมสะอาด
- (1.2) ส่งเสริมการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมในการพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องจักร
- (1.3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์และคุณภาพวัตถุดิบ
- (1.4) สร้างมูลค่าเพิ่มของห่วงโซ่การผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรม
- (1.5) ส่งเสริมการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเมือง พร้อมทั้งพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางมรดกโลก

(2) **กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 (ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง)** มีศักยภาพด้านการผลิตสินค้าเกษตร เป็นแหล่งผลิตและรวบรวมสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

- (2.1) รักษาความมั่นคงทางอาหาร โดยการดูแลรักษาฐานทรัพยากรเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ที่ดินและแหล่งน้ำ และพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและความปลอดภัยของอาหาร
- (2.2) สร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์หลักในพื้นที่ด้วยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรและภูมิปัญญาของชาวบ้าน
- (2.3) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและอุตสาหกรรม
- (2.4) พัฒนาระบบการผลิตอาหารส่งออกประเภทพืช ผัก ไร่และปศุสัตว์
- (2.5) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

(2.6) พัฒนาเส้นทางขนส่งตลอดลำน้ำและคลังรวบรวมและกระจายสินค้า ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดทั้งปี

(3) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง กลุ่ม 1 (นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี) มีศักยภาพในการพัฒนาด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว มีพื้นที่แนวชายแดนติดกับสหภาพพม่า มีทรัพยากรน้ำผิวดิน และเขื่อนกั้นน้ำที่สำคัญ เป็นแหล่งพลังงานพื้นฐาน มีแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่สำคัญของประเทศ จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(3.1) พัฒนาการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมด้วยระบบการผลิตที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

(3.2) จัดตั้งศูนย์เครือข่ายการศึกษาขั้นอุดมศึกษา และสนับสนุนสถาบันการศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัย

(3.3) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับสหภาพพม่า

(3.4) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อจัดตั้งศูนย์อุตสาหกรรมและศูนย์รองรับการกระจายสินค้าบริเวณชายแดน และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงกับสหภาพพม่า เพื่อเปิดประตูการค้าสู่ฝั่งอันดามัน

(4) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง กลุ่ม 2 (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม) มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้า การขนส่ง การบริการ และพัฒนาเป็นศูนย์การวิจัยและพัฒนาด้านประมงและพืช ศูนย์กลางเศรษฐกิจการผลิตเพื่อการส่งออกในพื้นที่ภาคตะวันตก เขตเศรษฐกิจร่วมไทย-พม่า และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(4.1) สนับสนุนการศึกษารวบรวม การจัดตั้งศูนย์ประมงครบวงจรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ในจังหวัดสมุทรสาคร

(4.2) ส่งเสริมงานวิจัยพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและสัตว์น้ำ

(4.3) สนับสนุนการขยายการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และการเปิดเส้นทางการค้ากับสหภาพพม่า

(4.4) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้และพัฒนาพื้นที่ร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการและชุมชน และเร่งแก้ไขปัญหากัดเซาะชายฝั่ง

(4.5) พัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตและพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ตะวันออก-ตะวันตก และพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงสหภาพพม่า

(5) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว) มีศักยภาพพัฒนาเป็นศูนย์กลาง Logistics และเป็นประตูสู่อินโดจีน พัฒนาเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าเกษตร เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมส่งออกที่มีมาตรฐาน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวสู่ระดับชาติและนานาชาติ จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

- (5.1) สร้างมูลค่าการผลิตให้สินค้ามีมูลค่าสูง และมีความหลากหลายที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค
- (5.2) ป้องกันการขยายตัวของพื้นที่ชุมชนและอุตสาหกรรม เพื่อไม่ให้บุกรุกพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์
- (5.3) เพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานด้านความปลอดภัยของสินค้าเกษตร
- (5.4) ยกกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอุตสาหกรรมให้ทันสมัยสู่ระดับสากล
- (5.5) ขยายเครือข่ายอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เข้ากับศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิม
- (5.6) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (R&D) รวมทั้งการออกแบบและนวัตกรรม
- (5.7) พัฒนาระบบโครงข่ายบริการพื้นฐานและสภาพแวดล้อมบริเวณเศรษฐกิจชายแดนให้ได้มาตรฐานสากล
- (5.8) เพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(6) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด) มีศักยภาพเป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมส่งออกที่สำคัญของประเทศ และเป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติ เป็นแหล่งผลิตผลไม้เพื่อการส่งออก แหล่งประมงน้ำลึกและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง แหล่งการค้าอัญมณี และมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาดังนี้

- (6.1) เร่งแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนแล้งให้เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชลบุรี – ระยอง
- (6.2) บริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูป และระบบการกระจายสินค้าและการตลาด
- (6.3) ส่งเสริมการประมงแบบเพาะเลี้ยงชายฝั่งในจังหวัดจันทบุรีและตราด พร้อมฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติชายฝั่งทะเล
- (6.4) สนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณี
- (6.5) จัดระเบียบแหล่งท่องเที่ยว ปรับเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยว และจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างจุดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์
- (6.6) สนับสนุนการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างฐานการผลิตตามแนวชายแดน
- (6.7) เร่งรัดปรับปรุงและขยายระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- (6.8) พัฒนาความรู้ และทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

5.4 โครงการที่สำคัญ (Flagship Project)

เพื่อให้แนวทางภายใต้ยุทธศาสตร์ภาคกลางได้รับการขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรมีโครงการที่สำคัญดังนี้

(1) **โครงการพัฒนาการเกษตรแบบเข้มข้นในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน** : เนื่องจากภาคกลางตอนบนเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีระบบชลประทานเพื่อการเกษตรค่อนข้างดี มีผลผลิตต่อไร่ของข้าวสูง แต่ไม่มีพื้นที่เพื่อการขยายการเพาะปลูก จึงมีความจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการเกษตรแบบเข้มข้น

(2) **โครงการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast)** : ทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก ทางด้านจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ มีความสมบูรณ์และหลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และธรรมชาติ แต่ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวใน 2 จังหวัดยังมีปริมาณน้อย จึงควรมีการปรับปรุงฟื้นฟูพื้นที่ใหม่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

(3) **โครงการพัฒนาจังหวัดสมุทรสาครให้เป็นศูนย์กลางการประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง** : เพื่อพัฒนาจังหวัดสมุทรสาครให้เป็นผู้นำในการผลิต การค้าสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำในระดับมาตรฐานสากลเป็นแหล่งค้นคว้าพัฒนาเทคโนโลยีด้านการประมงและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ และให้มีสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารทะเลและการเป็นครัวโลก

(4) **โครงการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองต่อภาคการผลิตและบริการ** : ภาคกลางเป็นศูนย์กลางการผลิตทั้งในภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการ แต่ความรู้และทักษะของกำลังคนที่มีอยู่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของการการผลิต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีความรู้และทักษะสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

(5) **โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทย** : ชายฝั่งทะเลมีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยเฉพาะบริเวณอ่าวไทยตอนบน ตั้งแต่ปากน้ำบางปะกงจนถึงปากแม่น้ำแม่กลอง ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขกัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทยอย่างบูรณาการ

(6) **โครงการพัฒนาเมืองและชุมชนชายแดนเพื่อการรองรับการพัฒนาระหว่างประเทศ** : ภาคกลาง เป็นประตูการค้าเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ตามแนวเส้นทางตะวันออก-ตะวันตกภายใต้กรอบการพัฒนาความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง(GMS) โดยแนวเส้นทางพัฒนาเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) จะเชื่อมโยง ไทย-กัมพูชา -เวียดนาม ที่มีแนวเส้นทางถนนเชื่อมโยง วังเตา-โฮจิมินห์ซิตี้(เวียดนาม) -พนมเปญ(กัมพูชา)- อนุญประเทศ-สระแก้ว-ปราจีนบุรี-กรุงเทพฯ-กาญจนบุรี-ทวาย(พม่า) และเส้นทาง ตราด-เกาะกง-สีหนุวิลล์ ดังนั้น เพื่อเตรียมการรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และรองรับการขยายตัวของเมืองและ ชุมชนบริเวณพื้นที่ชายแดนตามแนวเส้นทางดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาชุมชนและเมืองชายแดนในพื้นที่ จังหวัด สระแก้ว กาญจนบุรี ตราด จันทบุรี

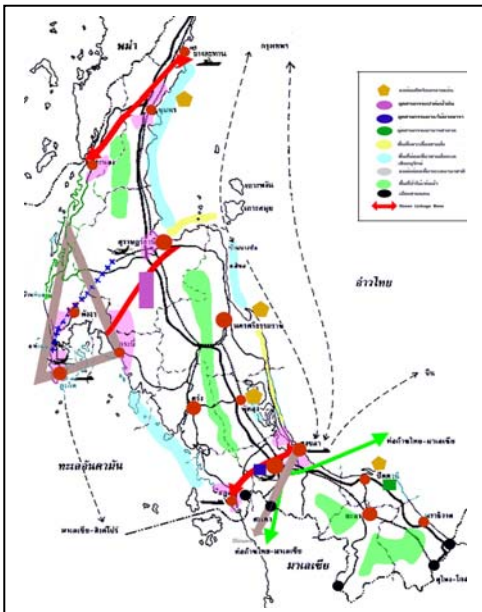
(7) โครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อบริหารจัดการพื้นที่เมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นมรดกโลก แต่ปัจจุบันจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กลายเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของอุตสาหกรรม อาจก่อให้เกิดการรุกรานพื้นที่เกษตรและชุมชน และอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการพื้นที่เมือง

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนภาคใต้

6.1 บทบาทการพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคใต้ ที่สำคัญคือ

- (1) เป็นฐานการผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันครบวงจร โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ชายแดนที่มีสงขลาเป็นแหล่งอุตสาหกรรมยางพาราที่สำคัญของภาค และพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยที่มีสุราษฎร์ธานี-ชุมพร เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปปาล์มน้ำมันขึ้นต้น
- (2) เป็นฐานการผลิตอาหารทะเลแปรรูป โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน ที่มีสงขลาและปัตตานีเป็นแหล่งนำสัตว์น้ำที่จับจากทะเลขึ้นเทียบท่าและเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ
- (3) เป็นฐานการท่องเที่ยวทางทะเลชั้นนำของโลก โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันซึ่งมีภูเก็ต-พังงา-กระบี่ เป็นศูนย์กลางที่ได้รับสมญานามว่า “Andaman Paradise”
- (4) เป็นประตูการค้าและการขนส่งเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านด้านใต้และนานาชาติ ซึ่งมีพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบความร่วมมือ IMT-GT ตามแนวสงขลา-ปีนัง-เมดาน ในภาคใต้ชายแดน และพื้นที่เชื่อมโยงฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทย (Landbridge) บริเวณสงขลา-สตูล
- (5) เป็นฐานอุตสาหกรรมเหล็กและอุตสาหกรรมพลังงานจากก๊าซธรรมชาติในภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยเนื่องจากมีศักยภาพในการพัฒนารองรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ

6.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ภายใต้ศักยภาพด้านที่ตั้งที่มีพื้นที่เปิดสู่ทะเลทั้งสองด้าน มีอาณา

เขตด้านใต้ติดต่อกับประเทศมาเลเซียและมีข้อตกลงความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบ JDS และกรอบ IMT-GT มีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายทั้งบนบกและในทะเล จึงเป็นแหล่งผลิตและแปรรูปยางพารา ปาล์ม น้ำมัน ไม้ผล และประมงที่สำคัญของประเทศและมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก แต่มีข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจที่มีขนาดเล็กและขยายตัวช้า เนื่องจากมีฐานการผลิตแคบพึ่งพาภาคการเกษตรที่ขึ้นอยู่กับสินค้าไม่กี่ชนิด มีระบบการผลิตเป็นแบบดั้งเดิมจึงมีผลิตภาพต่ำ และผลผลิตส่วนใหญ่จำหน่ายเป็นสินค้าขั้นปฐม การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามีน้อย มีปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรที่เป็นฐานการผลิต โดยเฉพาะทรัพยากรประมง และปัญหามลภาวะจากขยะ

และน้ำเสียในเมืองใหญ่และแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งปัญหาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

(1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิตหลักให้เติบโตได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อเพิ่มสมรรถนะการสร้างรายได้ให้แก่ภาค โดย

(1.1) พัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสินค้าเกษตรหลักของภาค ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล และประมง โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและภาคใต้ชายแดน

(1.2) พัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตสินค้าอาหารเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารของภาค โดยเฉพาะการผลิตข้าวและปศุสัตว์ในพื้นที่ที่เป็น "อู่ข้าวอู่น้ำ" ในลุ่มน้ำปากพนังและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา

(1.3) พัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถสร้างรายได้อย่างเต็มศักยภาพและยั่งยืน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีศูนย์กลางที่ภูเก็ต-พังงา-กระบี่

(2) ขยายฐานเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มความหลากหลายของแหล่งสร้างรายได้และการจ้างงานให้แก่ภาค โดย

(2.1) พัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบโครงการ JDS และกรอบโครงการ IMT-GT โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) แนวสงขลา-ปีนัง-เมดาน และแนวระนอง-ภูเก็ต-อาเจ๊ะ

(2.2) ใช้ความได้เปรียบของพื้นที่สร้างโอกาสการพัฒนารองรับการขยายการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ โดยเฉพาะการเตรียมพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมเหล็กและอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและภาคใต้ชายแดน

(2.3) พัฒนาการคมนาคมขนส่งทางทะเลเชื่อมโยงสู่นานาชาติเพื่อเปิดประตูเศรษฐกิจแห่งใหม่ของประเทศได้แก่การพัฒนา Landbridge แนวสงขลา-สตูลเพื่อกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมเศรษฐกิจใหม่ๆ ขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลการเกษตรของภาคในห่วงโซ่มูลค่าที่สูงขึ้น เช่น อุตสาหกรรมยางรถยนต์ เป็นต้น

(3) พัฒนาคมนาคมและสังคมให้มีคุณภาพและมีภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อเสริมสมรรถนะการพัฒนาภาค โดย

(3.1) การพัฒนาความรู้ คุณธรรม และสุขภาวะ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเน้นการพัฒนาบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุขให้ได้มาตรฐาน เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการโดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(3.2) การสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของคนจน คนด้อยโอกาสให้สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อย ผู้ไม่มีความมั่นคงทางอาชีพและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(3.3) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตและเพิ่มโอกาสด้านอาชีพและรายได้โดยเฉพาะการพัฒนาเพื่อเพิ่มทักษะการประกอบอาชีพแก่เกษตรกรและแรงงานนอกภาคเกษตรรวมทั้งผู้ว่างงาน

(3.4) การอำนวยความสะดวกธรรมชาติ การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนและการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันแก่คนกลุ่มเสี่ยงโดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(4) เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมระดับชุมชน โดย

(4.1) สร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสู่การพึ่งตนเอง โดยการสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพและส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเป้าหมาย

(4.2) พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยการเพิ่มโอกาสการมีรายได้จากทรัพยากรในท้องถิ่นได้แก่การส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินธุรกิจจากการใช้อัตลักษณ์ / ภูมิปัญญา และทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น การสินค้า OTOP วิสาหกิจชุมชน ธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Homestay ที่มีศักยภาพโดดเด่นในภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

(4.3) ส่งเสริมการใช้กระบวนการชุมชนเข้มแข็งเพื่อสร้างสันติสุขโดยเฉพาะการใช้กระบวนการชุมชนเข้มแข็งแก้ปัญหาหาเสพติด การรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านในจังหวัดชายแดนภาคใต้

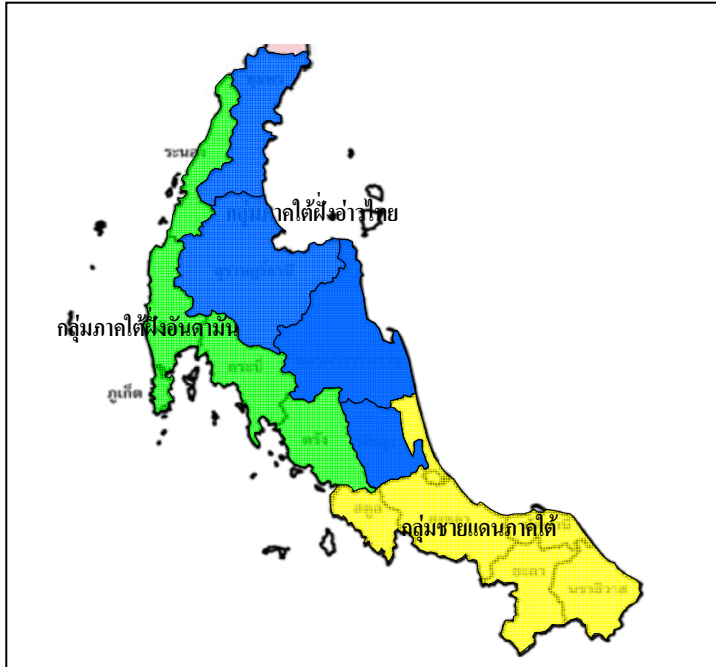
(5) พื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน โดย

(5.1) พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อรักษาสมดุลเชิงนิเวศโดยเฉพาะการคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลน การฟื้นฟูคุณภาพดินเปรี้ยวในพื้นที่พรุในภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและภาคใต้ชายแดน การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา นราธิวาส

(5.2) สร้างความอุดมสมบูรณ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นฐานการผลิตอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำชายฝั่งทะเลสงขลา ปัตตานี นราธิวาส รวมทั้งการแก้ไขความเสื่อมโทรมของอ่าวปัตตานีและทะเลสาบสงขลา

(5.3) ควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบด้านคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาหมอกควันจากขยะและน้ำเสียในเมืองศูนย์กลางภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี

6.3 ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภาคและสอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2551-2554) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 รวมทั้งแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

(1) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง) มีศักยภาพโดดเด่นเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และเป็นแหล่งผลิตข้าวและปศุสัตว์ที่มีสมญานามว่า “อู่น้ำ อู่น้ำ” ของภาค มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกคือเกาะสมุย มีโรงแยกก๊าซธรรมชาติที่นครศรีธรรมราชมีความพร้อมด้านแหล่งน้ำและสถาบันการศึกษาที่สามารถพัฒนางานวิจัยและองค์

ความรู้รองรับการพัฒนาพื้นที่ จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(1.1) พัฒนาฐานอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลจากปาล์มน้ำมันโดยมีศูนย์กลางที่สุราษฎร์ธานี อุตสาหกรรมยางและไม้ยางพารามีศูนย์กลางที่สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช และอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ในจังหวัดชุมพร

(1.2) พัฒนาการปลูกข้าวและการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดนครศรีธรรมราชและพัทลุง เพื่อยกระดับอาชีพและรายได้ของเกษตรกร

(1.3) พัฒนาการเกษตรยั่งยืนเพื่อผลิตสินค้าเกษตรเชิงสุขภาพในจังหวัดพัทลุง โดยเฉพาะการผลิตข้าวสังข์หยดที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง เพื่อยกระดับการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตร

(1.4) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณชายฝั่งทะเลและบนบกในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราชโดยเฉพาะเขื่อนรัชชประภา อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ฯลฯ ให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเกาะสมุย-พังงา เพื่อเพิ่มแหล่งสร้างรายได้การท่องเที่ยว

(1.5) เตรียมความพร้อมพื้นที่ที่มีศักยภาพรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ๆ เช่น อุตสาหกรรมเหล็กและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับก๊าซธรรมชาติ ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช

(2) **กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง)** มีศักยภาพโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวทางทะเล โดยมีภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกที่ได้รับการขนานนามว่าเป็น “ไข่มุกอันดามัน” และมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ เช่น เกาะพีพี หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะสุรินทร์ และยังมีแหล่งธรรมชาติสวยงามที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อีกมาก เช่น แหล่งนิเวศป่าชายเลนและนิเวศธรรมชาติป่าเขาในจังหวัด พังงา-กระบี่-ตรัง แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่ระนอง มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับทั้งสนามบินนานาชาติ และทำเทียบระหว่างประเทศ และมีสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(2.1) รักษาความมีมนต์เสน่ห์ของศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล ภูเก็ต-พังงา-กระบี่ ให้สร้างรายได้ที่ยั่งยืนโดยการเพิ่มคุณภาพบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกและการแก้ไขปัญหาขยะและน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวหลัก

(2.2) เพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ ทั้งด้านการแพทย์ การท่องเที่ยวกลุ่ม MICE และ Marina ในศูนย์กลางการท่องเที่ยวเกาะภูเก็ต

(2.3) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลและบนบกในจังหวัดระนอง-ตรัง ให้เข้าถึงได้อย่างสะดวกและปลอดภัยเพื่อเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวกับศูนย์กลางการท่องเที่ยวภูเก็ต-พังงา-กระบี่

(2.4) พัฒนาบุคลากรรองรับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มคุณภาพและคุณค่าด้านการให้บริการ

(2.5) กำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับ Carrying Capacity โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ เช่น เกาะภูเก็ต เกาะพีพี เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(3) **กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)** มีศักยภาพด้านที่ตั้งที่มีพื้นที่เปิดสู่ทะเลทั้งสองด้าน และมีแนวเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีข้อตกลงความร่วมมือภายใต้กรอบ JDS และ IMT-GT ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งอุตสาหกรรมยางและไม้ยางและอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล มีแหล่งธรรมชาติสวยงามทั้งในทะเลคือ หมู่เกาะตะรุเตา-อาดัง-ราวี-หลีเป๊ะ และบนบกคือป่าบала-ฮาลาซึ่งเป็นป่าดิบชื้นที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุดของประเทศ มีวัฒนธรรมสังคมเชื่อมโยงกับโลกมุสลิมที่สามารถใช้เป็นสื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกัน มีสงขลาเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่ง การค้า การลงทุน การเงิน การธนาคาร และการศึกษานับสนุนการพัฒนาของพื้นที่ แต่ปัจจุบันได้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ในทุกๆ ด้าน จึงสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ดังนี้

(3.1) คุ้มครองความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกธรรมชาติธรรมเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ และสร้างภูมิคุ้มกันแก่คนกลุ่มเสี่ยงโดยเฉพาะการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและการปรับความคิดความเชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับขบวนการก่อความไม่สงบ

(3.2) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้แก่ผู้มีรายได้น้อยโดยเฉพาะคนยากจน ผู้ที่สูญเสียอาชีพจากเหตุการณ์ความไม่สงบ และกลุ่มอาชีพประมงพื้นบ้านและอาชีพทำนาในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

(3.3) การพัฒนาคุณภาพคนเพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำและยกระดับคุณภาพชีวิตได้แก่การพัฒนาบริการศึกษาให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่และขยายโอกาสการศึกษาให้ทั่วถึง และพัฒนาบริการสาธารณสุขให้เพียงพอทั้งบุคลากร สถานที่ เครื่องมือ/อุปกรณ์โดยเฉพาะ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

(3.4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจและการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาการผลิตพืชผลเกษตร ยางพารา ทุเรียน ลองกอง ข้าว ปศุสัตว์ และการประมง การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล การพัฒนาด่านชายแดนไทย-มาเลเซียเพื่อสนับสนุนการค้า การท่องเที่ยว และการพัฒนา Landbridge สงขลา-สตูลเพื่อกระตุ้นกิจกรรมเศรษฐกิจใหม่ ๆ

(3.5) การบริหารจัดการเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการปรับปรุงและจัดทำกฎระเบียบเฉพาะในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งด้านการบริหารจัดการ บุคลากร และงบประมาณเพื่อให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาของพื้นที่

6.4 โครงการที่สำคัญ (Flagship Project)

เพื่อให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคใต้ได้รับการขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรมีโครงการสำคัญๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ดังนี้

(1) **โครงการพัฒนาสงขลาเป็นศูนย์กลางการผลิตการแปรรูปและค้ายางพาราของประเทศ :** เพื่อจัดระบบการบริหารจัดการพัฒนายางพาราแบบครบวงจรทั้งการวิจัย พัฒนาการ จัดทำระบบข้อมูล การฝึกอบรมพัฒนาการผลิต การแปรรูป การตลาดที่จะส่งผลเพื่อการเพิ่มมูลค่า ยางพารา เนื่องจากภาคใต้เป็นแหล่งผลิตยางพารามากที่สุด แต่ยังคงขาดการพัฒนาส่วนใหญ่จำหน่ายเป็นสินค้าขั้นปฐมและการแปรรูปขั้นต้น

(2) **โครงการพัฒนาสุราษฎร์ธานีเป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปปาล์มน้ำมันแบบครบวงจร :** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ตลอดทั้งพัฒนาการแปรรูปแบบครบวงจร โดยเฉพาะการผลิตไบโอดีเซล เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีแหล่งผลิตหลักอยู่ในภาคใต้ แต่ปัจจุบันยังมีผลิตภาพการผลิตต่ำ

(3) **โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นอู่ข้าวอู่น้ำ :** เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในแหล่งผลิตข้าวและเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรผู้ผลิตข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ แต่ปัจจุบันประสบปัญหาหลายประการ จึงจำเป็นต้องฟื้นฟูเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารให้แก่ภาคอีกด้วย

(4) **โครงการพัฒนาธุรกิจบริการกลุ่ม Mice และ Marina เกาะภูเก็ต :** เพื่อเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวของเกาะภูเก็ตให้สามารถสร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และสามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

(5) **โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ :** เพื่อขยายการลงทุนที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างโอกาสการจ้างงานและการมีรายได้แก่ประชาชน เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้มีวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับประเทศโลก

มุสลิม และมีความพร้อมทางด้านแรงงานและวัตถุดิบ (อาหารทะเล) และเทคโนโลยีจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(6) โครงการแก้ปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : เพื่อศึกษาลักษณะและสาเหตุปัญหาความยากจนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกำหนดแนวทางแก้ปัญหาความยากจนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) มีปัญหาความยากจนหนาแน่นที่สุดในภาคใต้

(7) โครงการพัฒนาแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อไปทำงานในต่างประเทศ : เพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำให้แก่ผู้ว่างงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้และป้องกันปัญหาเยาวชนได้รับการชักนำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาความไม่สงบ เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาการว่างงานสูงและเศรษฐกิจชะลอตัว

(8) โครงการพัฒนาข้าวสังข์หยดเป็นสินค้าเชิงสุขภาพ : เพื่อพัฒนาข้าวสังข์หยดให้เป็นสินค้าสำคัญของภาคใต้เช่นเดียวกับข้าวหอมมะลิของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากข้าวสังข์หยดเป็นพันธุ์ข้าวท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง

(9) โครงการผลิตสินค้าฮาลาลระดับชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้แบบครบวงจร : เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าชุมชนแบบครบวงจรที่จะช่วยเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้นและเพิ่มโอกาสการจ้างงานและการมีรายได้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน เนื่องจากในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการผลิตสินค้าแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรและผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมุสลิมเป็นจำนวนมาก แต่ยังคงขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

(10) โครงการฟื้นฟูอ่าวปัตตานี : เพื่อฟื้นฟูอ่าวปัตตานีให้เป็นแหล่งเพาะพักและอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อนที่ส่งผลต่อการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมง และพัฒนาความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ของชาวประมงพื้นบ้าน เนื่องจากอ่าวปัตตานีเป็นบริเวณที่ปากแม่น้ำปัตตานีบรรจบกับทะเลอ่าวไทย ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการสะสมของธาตุอาหารของสัตว์น้ำ

(11) โครงการฟื้นฟูการทำนาในพื้นที่นาร้างในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่นาร้างในการผลิตข้าวช่วยเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารให้แก่ภาคใต้และฟื้นฟูอาชีพการทำนาที่จะช่วยลดการอพยพแรงงานไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นที่นาร้างซึ่งมีการพัฒนาระบบชลประทานไว้ค่อนข้างสมบูรณ์แล้ว